

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Lüderi Menckenii, IC. Facult. Iurid. Lipsiensis Ordinarii
Tractatio Synoptica Institutionum Iuris Iustinianearum
Theoretico-Practica**

Mencke, Lüder

Lipsiae, MDCCXXXV

VD18 11839880

Tit. II. De Legitima Agnatorum Successione.

urn:nbn:de:gbv:45:1-18253

TIT. II.

*De Legitima Agnatorum Successione:**Secundus ordo heredum legitimorum.*

SI nemo suus heres, vel eorum, quos inter suos heredes Prætor vel Constitutiones vocant, extat, qui successionem quoquo modo amplectatur; tunc ex Lege duodecim Tabularum ad agnatum proximum pertinet hereditas.

De agnatis naturalibus.

1. Sunt autem agnati (ut primo quoque libro tradidimus) cognati per virilis sexus personas cognitione conjuncti, quasi a patre cognati. Itaque ex eodem patre nati fratres agnati sibi sunt, qui & consanguinei vocantur: nec requiritur, an etiam eandem matrem habuerint. Item patruus fratris filio, & invicem is illi agnatus est. Eodem numero sunt fratres patruales, id est, qui ex duobus fratribus procreati sunt, qui etiam consobrini vocantur. Quæ ratione etiam ad plures gradus agnationis pervenire poterimus. Ii etiam, qui post mortem patris nascuntur, jura consanguinitatis nanciscuntur. Non tamen omnibus simul agnatis dat Lex hereditatem: sed iis, qui tunc proximior gradu sunt, cum certum esse cœperit, aliquem intestatum decessisse.

De adoptivis.

2. Per adoptionem quoque agnationis jus consistit: veluti inter filios naturales, & eos, quos pater eorum adoptavit. Nec dubium est, quin ii improprie consanguinei appellentur. Item si quis ex ceteris agnatis tuis, veluti frater, aut patruus, aut denique is, qui longiore gradu est, adoptaverit aliquem, agnatus inter suos esse non dubitatur.

De

De masculis, & fœminis.

3. Ceterum inter masculos quidem agnationis jure hereditas, etiamsi longissimo gradu sint, ultro citroque capitur. Quod ad fœminas vero attinet, ita placebat, ut ipsæ consanguinitatis jure tantum capiant hereditatem, si forores sint; ulterius non capiant: masculi autem ad earum hereditates, etiamsi longissimo gradu sint, admittantur. Qua de causa fratris tui, aut patruï tui filiæ, vel amitæ tuæ hereditas ad te pertinebat: tua vero ad illas non pertinebat. Quod ideo ita constitutum erat, quia commodius videbatur, ita jura constitui, ut plerumque hereditates ad masculos confluerent. Sed quia sane iniquum erat, in univèrsum eas quasi extraneas repelli: Prætor eas ad honorum possessionem admittit ea parte, qua proximitatis nomine bonorum possessionem pollicetur: ex qua parte ita scilicet admittuntur, si neque agnatus ullus, neque proximior cognatus interveniat. Et hæc quidem Lex duodecim Tabularum nullo modo introduxit: sed simplicitatem Legibus amicam amplexa, simili modo omnes agnatos, sive masculos, sive fœminas, cujuscunque gradus, ad similitudinem suorum invicem ad successionem vocabat. Media autem Jurisprudencia, quæ erat quidem Lege duodecim Tabularum junior, Imperiali autem dispositione anterior, subtilitate quadam excogitata, præfatam differentiam inducebat, & penitus eas a successione agnatorum repellebat, omni alia successione incognita: donec Prætores paulatim asperitatem Juris Civilis corrigentes, sive, quod deerat, implentes, humano proposito, alium ordinem suis Edictis addiderunt, & cognationis lineæ, proximitatis nomine introducta, per bonorum possessionem eas adjuvabant, & pollicebantur his bonorum possessionem, quæ *Unde cognati* appellatur. Nos vero Legem duodecim Tabularum sequentes, & ejus

ejus vestigia in hac parte conservantes, laudamus quidem Prætores suæ humanitatis, non tamen eos in plenum huic causæ mederi invenimus. Quare etenim uno eodemque gradu naturali concurrente, & agnationis titulis tam in masculis, quam in fœminis æqua lance constitutis, masculis quidem datur ad successionem venire omnium agnatorum: ex agnatis autem mulieribus nulli penitus, nisi soli sorori, ad agnatorum successionem patebat aditus. Ideo Nos in plenum omnia reducentes, & ad Jus duodecim Tabularum eandem dispositionem exequantes, nostra Constitutione sanximus, omnes legitimas personas, id est, per virilem sexum descendentes, sive masculini generis sive fœminini sint, simili modo ad jura successionis legitimæ ab intestato vocari, secundum sui gradus prærogativam: nec ideo excludendas, quia consanguinitatis jura, sicut germanæ, non habent.

* v. l. pæn.
C. de leg.
ber.

De filiis sororum.

4. Hoc etiam addendum nostræ Constitutioni existimavimus, ut transferatur unus tantummodo gradus a jure cognationis in legitimam successionem: ut non solum fratris filius & filia, secundum quod jam definivimus, ad successionem patris sui vocentur; sed etiam germanæ, consanguinæ, vel sororis uterinæ filius & filia soli, & non deinceps personæ una cum his, ad jura avunculi sui perveniant, & mortuo eo, qui patruus quidem est sui fratris filiis, avunculus autem sororis suæ soboli, simili modo ab utroque latere succedant, tanquam si omnes ex masculis descendentes legitimo jure veniant, scilicet ubi frater & soror superstites non sunt. His etenim personis præcedentibus, & successionem admittentibus, ceteri gradus remanent penitus semoti, videlicet hereditate non in stirpes sed in capita dividenda.

De

De proximis vel remotis.

5. Si plures sint gradus agnatorum, aperte Lex duodecim Tabularum proximum vocat. Itaque si (verbi gratia) sint defuncti frater & alterius fratris filius aut patruus, frater potior habetur. Et quamvis singulari numero usa Lex duodecim Tabularum proximum vocet; tamen dubium non est, quin, si plures sint ejusdem gradus, omnes admittantur. Nam & proprie proximus ex pluribus gradibus intelligitur; & tamen non dubium est, quin licet unus sit gradus agnatorum, pertineat ad eos hereditas.

Quo tempore proximitas spectetur.

6. Proximus autem, si quidem nullo testamento facto quisquam decesserit, per hoc tempus requiritur, quo mortuus est is, cujus de hereditate quaeritur. Quod si facto testamento quisquam decesserit, per hoc tempus requiritur quo certum esse coeperit, nullum ex testamento heredem extitutum; tunc enim proprie quisque intestatus decessisse intelligitur. Quod quidem aliquando longo tempore declaratur. In quo spatio temporis saepe accidit, ut proximior mortuo, proximus esse incipiat, qui moriente testatore non erat proximus.

De successorio Edicto.

7. Placebat autem in eo genere percipiendarum hereditatum successionem non esse: id est, ut quamvis proximus, qui secundum ea, quae diximus, vocatur ad hereditatem, aut spreverit hereditatem, aut antequam adeat, decesserit, nihilo magis legitimo jure sequentes admittantur. Quod iterum Praetores imperfecto jure corrigentes, non in totum sine adminiculo relinquebant, sed ex cognatorum ordine eos vocabant, utpote agnationis jure eis recluso. Sed Nos, nihil perfectissimo jure deesse cupientes, nostra Constitutione, quam de
* *Hac const. definitur.*
jure

jure patronatus, humanitate fuggerente, protulimus, sanximus, successionem in agnatorum hereditatem non esse eis denegandam: cum satis absurdum erat, quod cognatis a Prætoribus apertum est, hoc agnatis esse reclusum: maxime cum in onere quidem tutelarum, & proximo gradu deficiente, sequens succedit, & quod in onere obtinebat, non erat in lucro permissum.

De legitima parentum successione.

8. Ad legitimam successionem nihilominus vocatur etiam parens, qui contracta fiducia filium vel filiam, nepotem vel neptem ac deinceps emancipat. Quod ex nostra* Constitutione omnino inducitur, ut emancipationes liberorum semper videantur contracta fiducia fieri, cum apud veteres non aliter hoc obtinebat, nisi specialiter contracta fiducia parens manumississet.

* v. L. ult.
C. de e-
manc. lib.

TIT. III.

De Senatusconsulto Tertulliano.

De Lege 12. tabul. & Jure Prætorio.

LEX duodecim Tabularum ita stricto jure utebatur; & præponebat masculorum progeniem, & eos, qui per fœminini sexus necessitudinem sibi junguntur, adeo expellebat, ut ne quidem inter matrem & filium, filiamve, ultro citroque, hereditatis capiendæ jus daret: nisi quod Prætores ex proximitate cognatorum eas personas ad successionem bonorum, possessione *Unde cognati* adcommodata, vocabant.

De Constitutione Divi Claudii.

1. Sed hæc juris angustia postea emendata sunt. Et primus quidem Divus Claudius matri, ad solatium liberorum amissorum, legitimam eorum detulit hereditatem.

De